

NANÁVRH STRUKTURY TÉMATICKÉHO MODULU

QUALIROM

Země: CZ /Č. tém. celku: **11**

Jméno autora: Jan Dužda		Dialekt romštiny: severocentrální romština
Stupeň školy*: 2. stupeň ZŠ, 1.-2. ročník SŠ / mimoškolní kurz 2. stupeň ZŠ, 1.-2. ročník SŠ	Věk žáků/studentů: 12-15	Úroveň jazykové kompetence: B2

Hlavní téma (viz Osnova): Koničky a umění
Podtémata (viz témata jednotlivých výukových hodin): 1. Romaňi čhib, romaňi literatura; 2. Bare Roma

Související další témata (viz Osnova): Moje komunita; Svátky a oslavy

Práce s CFR – Cíle výuky:		
Jazyková dovednost:	Deskriptory z CFR, se kterými pracujete:	Str. (viz Osnova):
	<i>Nutné vybrat alespoň jeden deskriptor popisující jednu z pěti jazykových dovedností + alespoň jedno z tvrzení Umím/dokážu (viz Osnova).</i>	
 (Poslech)	Dokáže dopodrobna porozumět smyslu příběhu, který se týká sportu, scénických umění nebo jiných volnočasových aktivit.	86
	Dokáže porozumět mluvenému projevu popisujícímu zájem osoby o sportovní nebo kulturní aktivitu a způsob, jakým ovlivnila její život.	94
 (Čtení)	Dokáže přečíst podrobný životopisný text o slavném sportovci, výtvarníkovi, filmové hvězdě, hudebníkovi, atd. romského původu.	87
	Dokáže přečíst životopis osobnosti, která se ve svém životě věnovala činnosti v oblasti sportu nebo kultury.	94
 (Ustní interakce)	Dokáže se spontánně a plynule zapojit do diskuse o výhodách různých činností a o zkušenostech, které lze účastí v nich získat.	88
	Při přípravě projektu nebo prezentace dokáže diskutovat na téma sportovní a kulturní činnost a třídit informace podle důležitosti.	94

 (Ustní projev)	Dokáže přednést podrobnou zprávu o romské osobnosti, která se proslavila v určitém oboru (např. hudbě, filmu, výtvarném umění, cirkusovém umění, atd.)	89
	Dokáže přednést podrobnou zprávu o aktivitách, které mě baví, s vysvětlením, jak se připravuji, cvičím, trénuji, atd. a jaký přínos pro mě mají.	94
 (Psaní)	Dokáže napsat srozumitelnou podrobnou zprávu o osobní zkušenosti se zájmovou nebo jinou činností.	90
	Dokáže psát o romské osobnosti nebo osobnosti romského původu, která se proslavila v oblasti sportu, výtvarného nebo scénického umění.	94

Práce s EJP:		
Se kterou částí ELP budete pracovat?		Str.:
Jazykový pas:		
Jazykový životopis:	Co bych v budoucnu rád/a dělal/a Jak se učit nové věci – informace, psaní Tvzení s Dokážu...	14 15 40
Soubor prací a vysvědčení:	Všechyn materiály vzniklé v průběhu aktivit	

Slovní zásoba:	
Aktivní:	
Romsky:	Česky:

Andro šero mange bonďa'onas e god'i	Hlavou se mi honila myšlenka ...
tade chabena peke gul'ipena sakod'iveseskere nalačhibena	vařená jídla sladké pečivo (dosl. pečené sladkosti) každodenní problémy/starosti
Hin man aver god'i. Hin man pre dzeka	Mám jiný názor. Baví mě / dělá mi radost.
te predživkerel te chal bida te barva'arel	prožívat trápit se, dělat si starosti o... obohacovat
Pasivní:	
Romsky:	Česky:
o thavora o obrusa o klavesi o recepis darade řila sakod'iveseskere nalačhibena	pletací jehlice ubrusy, prostírání klávesy – elektrické piano recept (na jídlo) výhružné dopisy každodenní problémy/starosti
te řidžal peskere duma ke aver temi	odbíhat k jiným tématům (dosl. vést své myšlenky k jiným tématům)
phučindos probalin	ověř si (optáním)
te rovel upral te štrikinel	plakat/stýskat si nad čím plést, háčkovat
Evangelicko akademija Prahate o medialno kurzos e literamo suťaža o žurnalis Amaro lav o media	Evangelická akademie v Praze mediální kurz literární soutěž časopis název romského periodika 90. let média

Hlavní gramatické jevy:	
Aktivní:	Pasivní:
minulý čas dokonavý a nedokonavý kondicionál všechny pády	

VZOROVÉ HODINY:

Vzorová hodina číslo 1		Téma hodiny: Romaňi čhib, romaňi literatura	Délka: 45 min			
Č. akti vity	Čas	Plán vzorové hodiny	JD ¹	ELP ²	Materiály / Zdroje ³	Přílohy ⁴
2	10	Mire hobi - opakování 1. Učitel pustí žákům nahrávku popisující tři koníčky. 2. Žáci mají za úkol pro každý koníček nadepsat klíčová slova (učitel buď tabulku nakreslí na tabuli, nebo rozdá vytištěnou):	 	JŽ 40	nahrávka tabulka	1 2

¹ **JD (jazyková dovednost)** - Označte jazykovou dovednost, která se procvičuje v dané části hodiny (poslech - **Po**, čtení - **Čt**, ústní interakce - **UI**, ústní projev - **UP**, psaní - **Ps**)

² **EJP (Evropské jazykové portfolio)** - Označte, se kterou částí EJP daná aktivita pracuje (ne nutně u všech aktivit, které v hodině navrhujete): JP (jazykový pas) + č. strany; JŽ (jazykový životopis) + č. strany; S (soubor prací a vysvědčení)

³ **Soupis materiálů**, které jsou potřeba pro realizaci aktivity, např. text, hádanky, obrázky, pracovní papír se cvičeními, nůžky, lepenka atp.

⁴ **Číslo přílohy** - konkrétní pracovní listy (cvičení + klíč ke cvičení, popis hry, obrázky, atp. - jednotlivé přílohy číslovte, do tabulky uveďte číslo).

Vzorová hodina číslo 1		Téma hodiny: Romaňi čhib, romaňi literatura						Délka: 45 min	
Č. akti vity	Čas	Plán vzorové hodiny				JD ¹	ELP ²	Materiály / Zdroje ³	Přílohy ⁴
		o nav vaš e hobi	1.	2.	3.				
		so kerel – o kerdipen							
		kana kerel							
		keci kerel							
1	10	Eva Danišová 1. Žáci si vyslechnou vyprávění české romské spisovatelky o tom, proč píše. Při poslechu si dělají poznámky. 2. Učitel následně klade otázky <i>Kanastar u soske e Eva Danišová pisinel?</i> <i>Šunelas vareso kije literatura imar čirla?</i> <i>Save gend'a genelas? Andre savi čhib?</i> <i>Pal soste ačhila te pisinel, pal soste pisinel ada d'ives?</i> <i>So mek kerel?</i> <i>Hin la varesavi škola, kaj te džanel, sar te pisinel?</i> <i>So šunel, te pisinel?</i> Odkdy a proč Eva Danišová začala psát? Měla k literatuře nějaký vztah již předtím? Jaké knížky četla? Jak byly psané? O čem psala a o čem píše. Co ještě dělá? Má na to nějakou školu, aby věděla, jak psát? Jaký pocit má, když píše?				 	JŽ 40	vyprávění	3
4	15	Soske pisinav 1. Žáci si přečtou text české romské spisovatelky o tom, proč píše, a schovají jej. 2. Učitel žákům rozdá životopis Evy Danišové, ti podle dříve přečteného vyprávění doplní chybějící informace. 3. Společná kontrola.					JŽ40	vyprávění životopis	3 4
14	10	DŮ - Peršo literatos Žáci napíší esej alespoň na A4. Začnou v hodině a dokončí ji doma. Zadáni od učitele: Představ si, že ve tvém rodném jazyce nejsou psány knížky ani časopisy, tím					S		

Vzorová hodina číslo 1			Téma hodiny: Romaňi čhib, romaňi literatura					Délka: 45 min	
Č. akti vity	Čas	Plán vzorové hodiny			JD ¹	ELP ²	Materiály / Zdroje ³	Přílohy ⁴	
		jazykem jsi zvyklý mluvit, ale ne psát. Rozhodneš se, že budeš prvním literátem svého jazyka – na jaké problémy budeš narážet? Jaké další možnosti, kromě literatury pro zábavu, tvůj krok umožní?							
Cíle výuky:		→ zopakování slovní zásoby k tématu koníčků → nácvik porozumění → procvičení písemného projevu							

Vzorová hodina číslo 2		Téma hodiny: Romské osobnosti				Délka: 45 min	
Č. akti vity	Čas	Plán vzorové hodiny	JD	ELP	Materiály / Zdroje	Přílohy	
10	15	Bare Roma / Romské osobnosti I 1. Příprava: Učitel přinese do hodiny fotografie různých romských osobností. Umístí je na tabuli. Příp. na tabuli pouze napíše jména romských osobností, tabuli zakryje. (Elena Lacková, Andrej Giňa, Tera Fabiánová; Emil Ščuka, Karel Holomek, Miroslav Holomek, Ján Cibul'a; Cinka Panna, Jánoš Biháry, Věra Bílá, Rinaldo Oláh; Jana Horváthová, Bartoloměj Daniel; Richard Samko, Iveta Demeterová; ad.) 2. Brainstorming: Které romské osobnosti znáte? Žáci pracují ve dvojicích – na list papíru píší jména romských osobností, které znají, a informaci, jakou činností se zabývají, příp. jakoukoli další informaci (odkud pocházejí, kdy žili/žijí, atp.) 3. Učitel odkryje jména na tabuli. Dvojice postupně jmenují osobnosti, které si zapsaly, konfrontují informace, které kdo k daným osobnostem zná. Pokud se jmenování shodují se jmény na tabuli, jméno na tabuli učitel podtrhne a přepíše základní informace, na tabuli též přepisuje nová jména a informace k nim. Společná debata.		JŽ 39-40	Seznam romských osobností		
12	15	Bare Roma / Romské osobnosti II (navazuje na předchozí) 1. Žáci si ve dvojicích vytvoří vlastní seznam alespoň deseti romských osobností, které je zaujaly,		JŽ 39-40 S			

Vzorová hodina číslo 2		Téma hodiny: Romské osobnosti				Délka: 45 min	
Č. aktivity	Čas	Plán vzorové hodiny	JD	ELP	Materiály / Zdroje	Přílohy	
		a informací, které o nich vědí. Z jejich jmen si vytvoří mentální mapu – rozřadí je do různých skupin dle vlastní logiky (dle činností, které vykonávají; dle doby / místa, kde žil; dle toho, kolik o daných osobách vědí; atp.). 2. Prezentace jednotlivých mentálních map.					
5	15	Dživipnaskeri giľutňi (zpracováno dle N. Rutové, http://www.respektneboli.eu/pedagogove/archiv-metod) 1. Na základě informací o jednotlivých významných (romských) osobnostech (viz aktivity 8, 9, 13, 15) nebo na základě textů a debat o zájmech jednotlivých žáků (aktivity 5, 10) učitel vyzve žáky k napsání tzv. „životabásně“. 2. Žáci si vyberou, zda budou psát báseň sami za sebe, či zda se budou snažit vystihnout v ní některou z (romských) osobností, která je zaujala. 3. Učitel čte a zároveň píše na tabuli studentům postupně začátky veršů a pokaždé počká, až si „verš“ všichni doplní. 4. Učitel vyzve žáky, aby prezentovali svou báseň před třídou, pokud chtějí.	 	JŽ 15	Instrukce pro života báseň	8	
15		DU: Na základě informací, které žáci o vybrané romské osobnosti znají, si žáci připraví otázky pro fiktivní rozhovor s danou osobou.					
Cíle výuky:		→ získání a zpracování informací o romských osobnostech → vlastní reflexe nad tématem umění a koníčků → vzájemná komunikace o tématu					

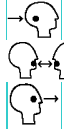
POSLECH

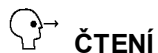
Aktivita č.: 1	Název aktivity: Eva Danišová	Délka: 10 min
	(Pod)téma:	

Aktivita č.: 1	Název aktivity: Eva Danišová	Délka: 10 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
1. Žáci si vyslechnou vyprávění české romské spisovatelky o tom, proč píše. Při poslechu si dělají poznámky. 2. Učitel následně klade otázky <i>Kanastar u soske e Eva Danišová pisinel?</i> <i>Šunelas vareso kije literatura imar čirla?</i> <i>Save gend'a genelas? Andre savi čhib?</i> <i>Pal soste ačhila te pisinel, pal soste pisinel ada d'ives?</i> <i>So mek kerel?</i> <i>Hin la varesavi škola, kaj te džanel, sar te pisinel?</i> <i>So šunel, te pisinel?</i> Odkdy a proč Eva Danišová začala psát? Měla k literatuře nějaký vztah již předtím? Jaké knížky četla? Jak byly psané? O čem psala a o čem píše. Co ještě dělá? Má na to nějakou školu, aby věděla, jak psát? Jaký pocit má, když píše?		 	JŽ 40	vyprávění	3

Aktivita č.: 2	Název aktivity: Mire hobi	Délka: 10 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Mire hobi 1. Učitel pustí žákům nahrávku popisující tři koníčky. 2. Žáci mají za úkol pro každý koníček nadepsat klíčová slova (učitel buď tabulku nakreslí na tabuli, nebo rozdá vytištěnou):		 	JŽ 40	nahrávka tabulka	1 2

Aktivita č.: 2	Název aktivity: Mire hobi				Délka: 10 min			
	(Pod)téma:							
o nav vaš e hobi	1.	2.	3.					
so kerel – o kerd'ipen								
kana kerel								
keci kerel								

Aktivita č.: 3	Název aktivity: Kerav me mište? I	Délka: 30 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Kerav me mište? I Společné čtení povídky I. Ferkové Kerav me mište? [z cyklu Vakeriben andal e Anglija (Čalo vod'i, MRK, Brno 2007, s. 381-2)] 1. Učitel před žáky rozloží kartičky s několika slovy (autobusis, brišind, phandle, apsa, škola, ři'a). Řekne jim, jak se příběh, který budou číst, jmenuje (Kerav me mište?) a požádá je, aby se na základě těchto slov pokusili odhadnout, o čem by mohl být následující příběh. Společná diskuze. 2. Učitel žákům čte povídku I. Ferkové, po částech. Po přečtení každé části následuje krátká debata nad níže uvedenými otázkami. i) [1] Vydávali jste se někdy též na nějakou cestu s obavami? Čeho jste se obávali? Kam asi žena z povídky míří? Jak dlouho tam asi zůstane? Čeho se bojí? ii) [2] Proč myslíte, že se žena na cestu vydala? Znáte někoho, kdo se též rozhodl emigrovat? iii) [3] Zrekonstruujte, jak rozumíte tomu, co se ženě doma stalo (odvyprávějte její příběh chronologicky). Co byste udělali na jejím místě vy? iv) [4] Jaké asi žena zvažuje důvody pro to, aby raději zůstala doma? v) [5] Následuje už jen poslední věta. Jak byste ji formulovali? 3. Učitel žákům rozdá text povídky. Společně projdou místa, kterým jazykově nerozuměli. 4. Učitel společně s žáky rekapituluje informace, které o Iloně Ferkové vědí, příp. je doplňuje, společně informace zapisují na tabuli a žáci na papír k povídce. 5. Text povídky si žáci uloží do svého portfolia.			S	text povídky s označením jednotlivých částí	10

ČTENÍ

Aktivita č.: 4	Název aktivity: Soske pisinav	Délka: 15 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Soske pisinav 1. Žáci si přečtou text české romské spisovatelky o tom, proč píše, a schovají jej. 2. Učitel žákům rozdá životopis Evy Danišové, ti podle dříve přečteného vyprávění doplní chybějící informace. 3. Společná kontrola.			JŽ4 0	vyprávění životopis	3 4

Aktivita č.: 5	Název aktivity: Dživipnaskeri giľutňi	Délka: 15 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Dživipnaskeri giľutňi (zpracováno dle N. Rutové, http://www.respektneboli.eu/pedagogove/archiv-metod) 1. Na základě informací o jednotlivých významných (romských) osobnostech (viz aktivity 8, 9, 13, 15) nebo na základě textů a debat o zájmech jednotlivých žáků (aktivity 5, 10) učitel vyzve žáky k napsání tzv. „životabásně“. 2. Žáci si vyberou, zda budou psát báseň sami za sebe, či zda se budou snažit vystihnout v ní některou z (romských) osobností, která je zaujala. 3. Učitel čte a zároveň píše na tabuli studentům postupně začátky veršů a pokaždé počká, až si „verš“ všichni doplní.		 	JŽ 15	Instrukce pro života báseň	8

Aktivita č.: 5	Název aktivity: Dživpnaskeri gil'utňi	Délka: 15 min			
	(Pod)téma:				
4. Učitel vyzve žáky, aby prezentovali svou báseň před třídou, pokud chtějí.					

Aktivita č.: 6	Název aktivity: So imar džanas B – Hra o čas	Délka: 10 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiál6 / Zdroje	Č. přílohy
So imar džanas B – Hra o čas Učitel si na základě obsahu předchozích hodin romštiny připraví kartičky s různými úkoly (vědomostní, jazykové, pohybové; k sestavení úkolů může využít též seznam tvrzení umím/rozumím/dokážu z Portfolia; úkoly jsou různě formulované jako otázky, doplňovačky, hádanky atp.). Alternativně úkoly připravuje spolu s žáky. Hra o čas: 1. Žáci hrají hru ve dvou či třech párech: v plnění úkolů se střídají dvojice i hráči v nich. 2. Na stole leží kartičky se zadáním a tři různobarevné karty – každá barva znamená jinou délku limitu na splnění úkolu, čím kratší limit, tím více bodů. 3. Dvojice se domluví a zvolí hodnotu, o niž chce usilovat, odpovídající kartičku položí do středu. Pak jeden žák z dvojice vytáhne kartičku s úkolem, přečte jej, druhý úkol splní. 4. Ve chvíli, kdy žák vytahuje kartičku s úkolem, začíná jiná dvojice stopovat čas. Dvojice musí tedy v limitu úkol přečíst a splnit. V případě úspěšného splnění úkolu zapíše jiná dvojice do skórovacího listu daný počet bodů, v případě neúspěchu 0 – každé kolo = jeden řádek. 5. Hru ukončí učitel, týmy sečtou body. Je-li skóre nerozhodné, učitel vytáhne další kartičku a zadá rozhodující úkol všem dvojicím naráz, první vyhrává. Alt. Třída může hrát hru dohromady, pokud není příliš velká, učitel pak pouze vymyslí další úkoly.			JŽ 15	stopky/kuchyňská minutka, hrací karty, skórovací list.	5 6

ÚSTNÍ INTERAKCE

Aktivita č.: 7	Název aktivity: So imar džanas A	Délka: 25 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
So imar džanas A Učitel vyzve žáky, aby mu pomohli připravit hru, kterou si spolu později zahrají. 1. Rozdá žákům kartičky, na které mají psát různé úkoly, kterou budou ostatní později plnit. 2. S žáky postupně s pomocí portfolií probírá vybraná probraná témata a zadává jim typy úkolů, které mají vymýšlet: např. Remesla: úkol směřující k zopakování slovní zásoby (např. k vybraným slovům doplň slovo do dvojice dle smyslu); vědomostní úkol (vyjmenuj alespoň pět řemesel, kterými se živil Romové na Slovensku); jazykový (ve vybrané větě oprav chyby/převeď do minulého času; napiš příběh s použitím daných slov, atp.) 3. Žáci /ve dvojicích) vymýšlejí samostatně svoje úkoly k danému tématu, učitel na jejich práci dohlíží, případně usměrňuje. Kontroluje, zda sami znají správnou odpověď. 4. Vypracované úkoly od žáků učitel vybere.			JŽ 14, 19- 40	Kartičky pro úkoly fixy, příp. časopisy s obrázky	

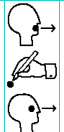
Aktivita č.: 8	Název aktivity: Miro baro Rom / Miri bari Romňi	Délka: 30 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Miro baro Rom / Miri bari Romňi 1. Žáci pracují ve skupinách na portrétu vybrané romské osobnosti. Na základě předchozích hodin se domluví, či portrét budou zpracovávat. K dispozici mají internet a tištěné materiály (Roma rising / Romské obrození; Druhá směna; Čalo vod'i / Sytá duše; Katalog sbírky výtvarného umění MRK; http://romani.uni-graz.at/rombase/index.html ; www.kher.cz ; www.romea.cz ; časopis Romano džaniben; časopis Romano vod'i). 2. Žáci pracují ve skupinách s pomocí učitele na prezentaci dané osoby. Začnou debatou o typu informací, které k dané osobě chtějí najít a rozdělením úkolů. Na flipchartovém papíru postupně vytvářejí profil vybrané osobnosti. 3. Prezentace profilů před třídou.		 	JŽ 39- 40 S		

Aktivita č.: 9	Název aktivity: So (bi) rado kerav(as) II - diskuzija	Délka: 20 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
So (bi) rado kerav(as) II – diskuzija (zpracováno dle N. Rutové, http://www.respektneboli.eu/pedagogove/archiv-metod) 1. Žáci ve skupinách strukturovaně debatují o tématu domácího úkolu. Základní téma diskuze: výhody různých činností a zkušenosti, které lze účastí v nich získat. Základní otázky: <i>So keres andre tiro dživipen ajso, so tut kerel bachtalo? So ajso zadžid'ilal paš tire hobija, so tut vareso sikhad'a, so tut barval'ard'a, so tuke pomožind'a varekaj avrether?</i> 2. Učitel rozdělí žáky do skupin po 3 (členy pro pochopení zadání označí ABC.) Určí čas, který bude debatě věnován. Žáci ve skupině si určí, jak si čas pro práci rozdělí a jak ho budou kontrolovat. 3. Učitel rozdá žákům pracovní list s pravidly debaty, společně spolu pravidla pročtou a vyjasní. 4. Žák A hovoří o tom, co ho zaujalo (odpovídá na otázku/otázky), student B se doptává na podrobnosti, student C zapisuje klíčové odpovědi studenta A na papír a na závěr shrne nejpodstatnější informace. 5. Žák B hovoří o tom, co ho zaujalo (odpovídá na otázku/otázky), C se doptává na podrobnosti, A zapisuje klíčové odpovědi B na papír a na závěr shrne nejpodstatnější informace. 6. C hovoří o tom, co ho zaujalo (odpovídá na otázku/otázky), A se doptává na podrobnosti, B zapisuje klíčové odpovědi C na papír a na závěr shrne nejpodstatnější informace. 7. Prezentace před třídou: s pomocí zápisu z debaty žáci shrnou, co je zaujalo a o čem ve skupince diskutovali.		 	JŽ 14, 39- 40	Pravidla a téma debaty	9

ÚSTNÍ PROJEV

Aktivita č.: 10	Název aktivity: Bare Roma / Romské osobnosti I	Délka: 15 min			
	(Pod)téma:				

Aktivita č.: 10	Název aktivity: Bare Roma / Romské osobnosti I	Délka: 15 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Bare Roma / Romské osobnosti I 1. Příprava: Učitel přinese do hodiny fotografie různých romských osobností. Umístí je na tabuli. Příp. na tabuli pouze napíše jména romských osobností, tabuli zakryje. (Elena Lacková, Andrej Giňa, Tera Fabiánová; Emil Ščuka, Karel Holomek, Miroslav Holomek, Ján Cibul'a; Cinka Panna, Jánoš Biháry, Věra Bílá, Rinaldo Oláh; Jana Horváthová, Bartoloměj Daniel; Richard Samko, Iveta Demeterová; ad.) 2. Brainstorming: Které romské osobnosti znáte? Žáci pracují ve dvojicích – na list papíru píší jména romských osobností, které znají, a informaci, jakou činností se zabývají, příp. jakoukoli další informaci (odkud pocházejí, kdy žili/žijí, atp.) 3. Učitel odkryje jména na tabuli. Dvojice postupně jmenují osobnosti, které si zapsaly, konfrontují informace, které kdo k daným osobnostem zná. Pokud se jmenování shodují se jmény na tabuli, jméno na tabuli učitel podtrhne a připíše základní informace, na tabuli též přepisuje nová jména a informace k nim. Společná debata.			JŽ 39-40	Seznam romských osobností	

Aktivita č.: 11	Název aktivity: Kerav me mište? II – PandžPilengero	Délka: 10 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Kerav me mište? II – PandžPilengero (zpracováno dle N. Rutové, http://www.respektneboli.eu/pedagogove/archiv-metod) 1. Učitel žáky požádá, aby shrnuli pocity z četby formou pětilístku. Postupně je instruuje, jak pětilístek vytvořit.			S		

Aktivita č.: 11	Název aktivity: Kerav me mište? II – Pandžl'engero	Délka: 10 min			
	(Pod)téma:				
2. První řádka: námět = zásadní téma, které pro vás z četby povídky vyplynulo (1 slovo, nejlépe podstatné jméno). 3. Druhá řádka: popis tématu a jeho podstatných vlastností, jak je vidíte (odpověď na otázku, jaký je námět). (dvě slova, nejlépe přídavná jména). 4. Třetí řádka: děje, které vybrané téma vystihují (3 slova, nejlépe slovesa) 5. Čtvrtá řádka: věta o čtyřech slovech, vztahující se k tématu. Sloveso může chybět. 6. Pátá řádka: synonymum, které rekapituluje podstatu námětu. (jedno slovo, ne nutně podstatné jméno) 7. Učitel vyzve žáky, aby svoje pětilístky prezentovali, pokud chtějí. 8. Vytvořený pětilístek si i s textem povídky žáci uloží do portfolia.					

Aktivita č.: 12	Název aktivity: Bare Roma / Romské osobnosti II	Délka: 15 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Bare Roma / Romské osobnosti II (navazuje na aktivitu 8) 1. Žáci si ve dvojicích vytvoří vlastní seznam alespoň deseti romských osobností, které je zaujaly, a informací, které o nich vědí. Z jejich jmen si vytvoří mentální mapu – rozřadí je do různých skupin dle vlastní logiky (dle činností, které vykonávají; dle doby / místa, kde žil; dle toho, kolik o daných osobách vědí; atp.). 2. Prezentace jednotlivých mentálních map.		 	JŽ 39- 40 S		

Aktivita č.: 13	Název aktivity: So (bi) rado kerav(as) I	Délka: 20 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
DU – So (bi) rado kerav(as) I Žáci mají napsat text o svých koníčcích/zájmových činnostech – které dělají a které by rádi dělali. U aktuálních koníčků do popisu zařadí informace: 1. jak ke koníčku přišli a jak dlouho jej dělají; 2. jak jejich koníček vnímá jejich okolí (rodina, kamarádi, spolužáci); 3. zda a jak se v činnosti, kterou dělají, zlepšují; 4. co jim koníček přináší. U koníčků, které by rádi dělali, zařadí do textu tyto informace: proč daný koníček chtějí dělat – kdo je k němu přivedl; co jim brání v tom, aby ho dělali; jaké kroky musí podniknout k tomu, aby koníček začali dělat.			JŽ 14	Zadání DU	7

Aktivita č.: 14	Název aktivity: Peršo literatos	Délka: 30 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
Peršo literatos Žáci napíší esej alespoň na A4. Představ si, že ve tvém rodném jazyce nejsou psány knížky ani časopisy, tím jazykem jsi zvyklý mluvit, ale ne psát. Rozhodneš se, že budeš prvním literátem svého jazyka – na jaké problémy budeš narážet? Jaké další možnosti, kromě literatury pro zábavu, tvůj krok umožní?			S		

Aktivita č.: 15	Název aktivity: Otázky pro romské osobnosti	Délka: 10 min			
	(Pod)téma:				
Popis aktivity:		JD	EJP	Materiály / Zdroje	Č. přílohy
DU: Na základě informací, které žáci o vybrané romské osobnosti znají, si žáci připraví otázky pro fiktivní rozhovor s danou osobou.		